

ANNUNCIANDO IL DOSSIER SU ENRICO
* VOI LA PRIMA DE CLEVER

ANARŞİZM VE DOĞRUDAN EYLEM -VOLTAIRINE DE CLEYRE

1.baskı: Nisan 2015

Yayın Yönetmeni

Kaan Çaydamlı, Şenol Erdoğan

Çeviri

Burcu Denizci

Kapak Tasarımı

Erol Egemen

Baskı

Çınar Matbaacılık Sertifika no: 12683

(0-212) 628 96 00

ALTIKIRKBEŞ YAYIN

Sertifika no: 17613

Kadıköy'ün yağmurlu ve puslu sokaklarında hazırlanan
bu kitap sizi uçurumdan aşağı atabilecek güce sahip olabilir.

Herhangi bir şekilde ve özellikle izinsiz olarak iktibas edildiğinde

Kadıköy'ün o bilinen, serin ve rutubetli lâneti, yıllar boyunca bunu yapanı takip eder,

saçları dökülür, rüyasında sürekli olarak Kadıköy

sokaklarından akın akın geçerek yıllık intiharlarını

gerçekleştirmeye giden lemur sürüleri görür

ve derin bir yalnızlığa gömülür.

ALTIKIRKBEŞ YAYIN

bir Kaybedenler Kulübü tribidir.

kadife sk no 22/4 Bahariye

Tel: (0-216) 418 04 13

www. 645dukkkan.com

altikirkbespublishing@gmail.com

ANARŞİZM
VE
DOĞRUDAN EYLEM

Voltairine de Cleyre

Türkçesi: Burcu Denizci

ALTIKIRKBEŞ YAYIN

Kadıköy, 2015

ANARŞİZM

Dünyada iki ruh var,— Temkinin ruhu, Gözükaralığın ruhu; Sukünetin ruhu, Kargaşanın ruhu; Hareketsizliğin ruhu, Hareketin ruhu; Sahip olduğuna sıkı sıkı tutunmanın ruhu, Peşini bırakmanın ve sahip olmadığına uçmanın ruhu; yavaş ama istikrarlı, emeğine karşı dikkatli, başarılarından ayrılmaya isteksiz, bir kenara bırakılsa yeğ olan ile tutmaya değer olan arasında ayırım yapmayan Yapıcının ruhu, ve ilham veren, fanteziler yaratmakta usta, çabasının bolluğuna aldırmayan, iyi ile birlikte kötüyü de başından savmaya meyilli Yıkıcının ruhu.

Sonsuza kadar bu iki ruhun arasını bulan toplum, titreyen bir dengedir. Çoğu anarşistin yaptığı gibi, insanı evrim zincirinin bir halkası olarak görenler, bu iki sosyal eğilimde, bireyin eğilimlerinin toplamını görür; bu da organik yaşamın eğilimleri ile birlikte kalıtım ve adaptasyonun hareketinin ve karşı hareketinin sonucudur. Kalıtım büyüdükten çok, çok sonra sürekli olarak tekrar etmeye; adaptasyon sürekli olarak formları bozmaya meyillidir. Başka isimler altında aynı eğilimler, organik olmayan dünyada da gözlemlenir. Birlik felsefesi, yani Monizm için modern bilimin tutkusuna kapılan insan, insani bilimin ufuk noktasına kolaylıkla ulaşabilir.

Aslına bakılırsa, daha eğitilmiş anarşistlerin arasında bunu gerçekleştirme eğilimi mevcuttur. Öncelikle patronlarına

olan içgüdüsel nefretlerinden ötürü anarşist olan bu işçiler, daha sonra öğrenci oldular ve anlaşılmamış bilimleri ile heyecanlanarak, anarşist duruşlarını derhal mikroskobun ilhamına uydurmaları gerektiğini, yoksa teorinin yarıda kalabileceğini kavradılar. Bundan beş ya da altı yıl önce, çaylak bir mühendis anarşinin ispatını matematiksel denklemlerin içinde bulmaya çalışırken embriyo doktorlarının amipin gelişiminde aradıkları ateşli tartışmayı keyifle hatırlıyorum.

Kişinin tanrıya inanıp aynı zamanda da anarşist olamayacağını cesurca iddia ettiğim zamanlar oldu. Aynı şekilde, kişinin hem tinselci felsefeyi kabul edip hem de anarşist olamayacağını ileri sürenler oldu.

Şu anda ise, doğaüstü sistemin konuyla alakası olmadığını savunan, Amerikan anarşistlerinin en bilgisi, C. L. James ile aynı görüşteyim. Bireyin üzerindeki otoritenin inkarı olan anarşizmin, kainatın yüce yaratıcısına inanmakla birarada bulunamayacağına dair bir zamanlar bana oldukça inandırıcı gelen düşünce, Leo Tolstoy'un sırf tanrıya ve bir babanın eşit çocukları olduğuna inanan insana hükmetmeye kimsenin hakkı olmadığı fikri ile çelişti. Tolstoy'dan bahsediyorum çünkü önemli ve tanıdık bir şahsiyet, ancak aynı fikrin destekçiler tarafından geliştirildiği durumlar mevcut, özellikle de gelişimlerinin erken (ve ızdıraplı) aşamalarında.

Bu yüzden kişi anarşizmini özel bir dünya görüşü üzerine kurmalıdır görüşünü artık gerekli bulmuyorum; bu, insan ile ilgili ilişkiler teorisidir ve bahsettiğim bu iki eğilimin

varlığından kaynaklanan toplumsal sorunlara bir çözüm olarak sunulur. Bu eğilimler nereden gelirse gelsin, benzer şekilde hepsi mevcut kabul edilirler; içinde insan figürünün daha yoğun, daha vahşi bir gruptan ibaret, başkalarının arasında dolaşan, başkalarını etkileyen canlı bir fırtına merkezi olarak görüldüğü moleküler anaforda kendini kaybetmek büyüleyici olsa da, kişinin kendisini anarşizmle kanıtlamaya çalışmasına kesinlikle gerek yoktur.

Anarşist amaçların cazibesini tanımak için, cahil ya da okumuş fark etmeden, iyi gözlem yapan bir göz ve mantık çerçevesinde düşünüp taşınan bir beyin yeterlidir. Artan bilginin bu temel kavramın pratiğini genişletmeyeceğini ve doğrulamayacağını söylemeye gerek yoktur; (hakikatin güzelliği, yapılan her yeni keşifte ilk düşündüğümüze kıyasla ne kadar derin ve geniş olduğunu fark etmemizdir). Ancak bu, anarşizmin ilk olarak mevcut koşullar ve çok basit ve sıradan insanlar ile ilgili olduğu; ve hiçbir suretle karışık ya da zor bir öneri olmadığı anlamına gelmektedir.

Anarşizm, önerilen ekonomik reformlardan ayrı olarak, tek başına, geçmişin asla tatmin olmayan cüretkar, bağımsız, havai, değişken ruha verdiği karşılıklardan sonuncusudur. Parçası olduğumuz toplum, üzerimizde bazı baskılar uygular —bu baskılar, bu ruh tarafından gerçekleştirilen değişikliklerden doğmakta, değişikliklerden önce edinilen eski alışkanlıkların sert ve sabit hatları ile birleşmektedir. Sosyalist yoldaşlarımızın sürekli vurguladığı gibi sanayide devrim yapan makina, cesur ruhun eseridir; tıpkı,

tarihteki her icadın geçirdiği dönüşümler izlendiğinde görüleceği gibi, attığı her adımda eski geleneklere, ayrıcalığa ve ödleklige karşı savaşmıştır. Peki bunun sonucu nedir? İşleyen, üretime yardımcı olmaya uygun ve sanayi bu durumda iken daha büyük baskı oluşturmamayı başarabilen, biz patlama noktasına ulaşana kadar kitlesel üretime uymaya gayret eden bir sistemdir; bir kez daha cesaretin ruhu kendisini kanıtlamalıdır — yeni özgürlükler talep etmelidir, çünkü eski özgürlükler mevcut üretim yöntemleri tarafından değersizleştirilmiş ve hükümsüzleştirilmiştir.

Ayırtıntıya girersek; Efendi ve İnsanın eski günlerinde — çok eski değil ama daha yaşlı işçiler şartları hatırlayabilir— işyeri, işçinin ve işverenin birlikte çalıştığı dostane bir yerdi, sınıf algısı bilinmiyordu, mesai saati dışında arkadaşlık yapıyordu, kural olarak acele etmek zorunda değillerdi, öyle olduğunda ise fazla mesai için köle sahibinin gücüne değil, ortak çıkar ve arkadaşlık prensibine dayanılıyordu. İşçinin iş gücü üzerindeki nisbi kar, genel olarak daha yüksek olabilir ancak bir işveren tarafından üstlenilen olası toplam miktar, nispeten o kadar küçüktür ki muazzam bir varlık birikimi gerçekleşemez. İşveren olmak, bir başkasının geliri ve gideri üzerine hükmetmek, yoğunken dayanma gücünün ötesine zorlamak ya da buzlu sular, kirli tükürük hokkaları, içilemeyen çaylar, gibi arzu edilmeyen şeyler için ceza ve övgülere ya da büyük şirketlerin ağza alınamaz ahlaksızlıklarına maruz bırakmak demek değildi. İşçinin bireyselliği açıkça onaylanmış bir nitelikti: hayatı kendine aitti; toplumun iyiliği ve olağanüstü önemi için kilit altına alınamaz, at arabasındaki

at gibi ölüme sürülemezdi.

Buhar gücünün kullanılması ve makinenin gelişmesi ile birlikte, işçiler gruplaşmaya başladı. İşin bölünmesi, işçi ile işvereni birbirinden ayırdı. İşveren, işçilerine zarar veren çıkarlar göttü, başka bir çemberde yaşamaya başladı, onları tıpkı makinalarını gördüğü gibi güç birimleri olarak gördü, haklarında başka bir şey öğrenmedi, hatta çoğu zaman hakir gördü. En iyi ihtimalle, kullanamadığı yaşlı atına bakan bir insan gibi, işçilerine ilgilenmek zorunda olduğu bir yük gibi davrandı. İşçileri ile durum böyleydi; topluma karşı ise basitçe, dokunaçları her yere uzanan büyük bir mürekkep balığına dönüştü —çıkar emen ağzı büyük bir etki yaratmıyordu ama toplamda böyle bir varlığa sahip olmak, işçi ile arasındaki özgürlük ya da eşitlik beyanını gülünecek bir şey haline getiriyordu.

Böylece efendi ve insan arasındaki ilişkiyi değiştirmek için Cesaret ruhunu, fabrikaların ve atölyelerin koridorlarında haykırma zamanı geldi. Yeni ürünün faydalarını koruyacak ve aynı zamanda da işçinin bireysel onurunu yeniden kuracak olası bir düzenleme olmalıydı, —eski efendinin gözüpek bağımsızlığını, kendisine toplumun maddi gelişmelerinden elde ettiği özel avantajları gibi gelen ilave edilmiş özgürlüklerle birlikte geri vermek gibi.

Bu anarşizmin işçiye özel mesajıdır. Ekonomik bir sistem değildir; sanayiye nasıl yöneteceğiniz ile ilgili ayrıntılı planlarla ayağınıza gelmez; ne değişimin sistemli yöntemleri,

ne de "işlerin yönetiminin" dikkatli evrak tertipleri ile gelir. Bireyselliğin ruhunu alçaldığı yerden kaldırması ve yeniden ekonomik yapılanma ne şekilde meydana gelirse gelsin kendisini en yüksek rütbede tutması için çağırır. Öncelikle yaptığınız şeylerin kölesi olmayın; mutlak doğrunuz, "İnsanlar eşya için değil eşyalar insan için," olmalıdır.

Ekonomik olarak bakıldığında, sosyalizm böylesi bir yeniden yapılanma için pozitif bir savdır. Esas olarak, son kırk ya da elli yılın özel eseri olan yeni maddi kazançları tutma girişimidir. Sadece ürünlerin dağıtımına sahip olduğu için işçinin kişilik hakkını aramasını ve ıslahı planlamaz.

Anarşinin, artık neredeyse tamamen insanların duygu ve düşünce ilişkileri ile alakalı olduğu, üretim ve dağıtımın pozitif yapılanması ile bir ilgisinin olmadığı ortadadır. Anarşist, bazı ekonomik savlarla anarşizmini tamamlamaya ihtiyaç duyar, bu da onun, kendisini ve başkalarını bağımsız insanlığın bu olası şekline koymasını sağlayabilir. Bu savlardan birini seçerken onun için bir sınav olacak, — bireysellik bu tedbirin içinde güvence altına alınır. Rahatın, konforun, hoş ve iyi düzenlenmiş rutinin güvence altına alınması onun için yeterli değildir; değişim ruhu için esneklik—ilk talebi budur.

Bu anarşistlerin ortak noktasıdır; ekonomik sistem bu sona hizmet etmelidir; hiçbir sistem kendisini saf güzellik ve işleyişinin düzgünlüğü ile ortaya koymaz; makinanın hakkına tecavüz etmesini kiskanarak, aritmetik birimlere amansız bir

şüphe ile bakar insan. Emretme aşkının birinci geldiği, ama "Öf! Makina yağı kokuyor," diyerek burun kıvrana karşı gösterdiği hassasiyet ile makinanın dişlileri içinde koşan bir toplum...

Anarşistler arasında çeşitli ekonomi okulları var; Anarşist Bireyciler, Anarşist Mutualistler, Anarşist Komünistler ve Anarşist Sosyalistler. Geçmiş zamanlarda bu okullar birbirlerini sert bir şekilde suçladılar ve birbirlerini anarşist olarak tanımayı karşılıklı olarak reddettiler. Her iki tarafta da daha bağınaz olanlar, hala böyle davranmaktadırlar; doğrusu, bunu eski kafalılık olarak değil, hataya karşı toleransa izin vermeyen hakikatin sağlam ve sabit idrakı olarak görüyorlar. Her devirde yobazın tavrı böyle olmuştur ve anarşizm diğer yeni doktrinlerden daha fazla yobazını kaçırmıştır. Ya ortaklaşacılığın ya da bireyselciliğin bu fanatik taraftarları, garanti olarak belirli bir ekonomik sistem olmadan anarşizmin mümkün olmayacağına inanmaktadırlar, ve şüphesiz ki bu inanış kendi bakış açılarından enine boyuna haklı çıkarılmaktadır. Yoldaş Brown'ın Yeni Ruh olarak adlandırmasıyla genişleyen bu eski yobazlık, yerini daha kapsamlı, daha iyi niyetli ve çok daha makul bir fikre bırakmaktadır. Tüm ekonomik kavramlarla deney yapılabilir. Mecburiyet ögesi işin içine girene ve isteksiz insanları ekonomik düzenlemeleri ile aynı fikirde olmadıkları bir toplumda kalmaya zorlayana kadar, bu kavramların içinde anarşist olmayan hiçbir şey yoktur. ("Razı değilim" dediğimde, salt nefret duyuyorlar, ya da daha iyi bir düzen için değiştirilebileceğini düşünüyorlar demek istemiyorum. Ama bununla birlikte, aynı evde yaşayan

ama dekorasyon konusunda farklı zevkleri olan iki insan gibi, sırf arkadaşıyla birlikte olmak için seve seve katlanacağını, panjurun rengine ya da sevmediği bibloya boyun eğeceğini düşünüyorum. Bence fikirlerindeki ciddi farklılıklar asıl özgürlüklerini tehdit ediyor. Ivır zıvır hakkında bu açıklamayı yaptım çünkü insanların toplum içinde özgürce yaşayabileceği prensibine yapılan itirazlar daima önemsiz boyutlara indirgeniyor,—“iki kadın aynı şapkayı isterse ne yaparsınız?” gibi. Sağduyunun ortadan kaldırılmasını savunmuyoruz, ve sağduyu sahibi her insan, ne pahasına olursa olsun *zorlanmadığı* müddetçe tercihlerinden vazgeçmeye ara sıra razı olur.)

Bu yüzden, sosyal olarak özgürce hareket eden insan gruplarından her biri, önerilen sistemlerden birini seçebilir ve bir diğeri seçenler kadar kusursuz anarşistler olabilir. Bu bakış açısı kabul edilirse, Roma Kilisesi'ne ait olan ve bizi yabancıları hor görmeye iten korkunç aforozlardan kurtuluruz.

Dahası, bunu, mantığın salt kuramsal sürecinin bir parçası olarak kabul ederek, önerilen sistemlerdeki farklılıkların nedenini açıklayan ve hatta üretim mevcut durumunda kaldığı müddetçe böylesi farklılıkları talep eden sorunun içindeki belli materyal faktörleri kavrayacak düşünce tarzında olduğuna inanıyorum.

Şimdi bu çeşitli savların üzerinde kısaca duracağım ve az önce üstü kapalı bahsettiğim materyal faktörlerin ne

olduğunu açıklayacağım. Anarşist sosyalizmi ele alalım, — ekonomik programı kendi bütünselliği içinde politik sosyalizmle aynıdır; — uygulamalı politikanın işleyişi, sosyalizmi idari ıslah listesi ile ziyan etmeden öncesini kast ediyorum. Bu anarşist sosyalistler, devletin, merkezi hükümetin mülk sahibi sınıfın ticari temsilcisi olduğunu ve hep olacağını; bunun saf bir şekilde belli bir materyal durumun ifadesi olduğunu, ve bu durumun bitmesi ile devletin de bitmesi gerektiğini; insanların ellerinden mülkiyetin tüm şekillerini tamamen alma anlamına gelen sosyalizmin, beraberinde kaçınılmaz ve mantıksal bir sonuçla devletin feshini getirdiğini savundular. Her bireyin sosyal üretim üzerinde eşit hakkı olduğuna, el koyma ve tutmaya teşvikin yok olduğuna, suçların (ki bunlar neredeyse bütün vakalarda bu hakkın evvelki reddine içgüdüsel cevaplardır) ortadan kalkacağına ve onlarla birlikte devletin varlığı için son mazeretin de yok olacağına inandılar. Bir kısmımızın yaptığı gibi, bir kural olarak, toplumun materyal yönünde böylesi değişimleri dört gözle beklemezler. Bir keresinde Londralı biri, anarşizmin gerçekleşmesinden sonra, Londra'nın büyümeye devam edeceğini, milletlerin gelgitinin dolambaçlı caddelerinde akmaya devam edeceğini, şehrin yüz binlerce otobüsünün aynı şekilde gezineceğini, ve büyüleyen ve korkutan tüm bu mahşeri trafiğin büyük bir sel gibi aşağı yukarı, aşağı yukarı akmaya devam edeceğini söylemişti. Bu Londralı'nın adı John Turner idi; aynı durumda, sosyalizmin ekonomisine tamamen inandığını da söylemişti.

Anarşist partinin bu dalı, eski sosyalist partiden mey-

dana geldi ve politika kullanma fikrini benimseyenlere karşı olarak, köken itibarı ile bu partinin devrimsel kanadını temsil etti. Bu ekonomik taslağı kabul edişlerinin nedenini açıklayan materyal sebebin, Avrupa'nın sosyal gelişiminin uzun süreli tarihi olduğuna; çok eski zamanlardan beri geçerli bir sınıf mücadelesi olduğuna; ne babasının, ne büyük babasının, ne de büyük büyük babasının, Amerika'nın gördüğü gibi, geniş parçalarda Avrupa toprağının sahipsiz halk mirasından kendisi gibi ünvan sahibi olmayan sıradan insanların ellerine geçtiğini görmediğine inanıyorum. Toprak ve toprak sahibi onun için her zaman emsalsiz büyüklüklerde olmuştur, — geçerli bir baskı, sınıf ve sınıf mülkiyeti kaynağı.

Bir kez daha, şehir ve kentteki sanayi gelişimi —feodal baskıdan bir kaçış olarak, ama yine kendine ait baskılarla ve ayrıca ardındaki savaşın uzun tarihi ile birlikte, üreten kentlerin sıradan insanları üzerinde sınıf sadakati hissini taahhüt etmeye hizmet etmektedir; kör, aptal ve kiliseye saplanmış olanlar, ki şüphesiz öyledirler; belirsiz, donuk ama kesinlikle var olan bir hisle, birlik olarak yardım aramaları gerektiğine inanırlar. İşverenlerine yardım ederek onlara yardım etmeyi teklif eden her öneriye şüphe duyarlar ve ilgisiz davranırlar. Dahası, sosyalizm Avrupa'daki isyanın uzun hikayesi boyunca sürekli tekrar eden bir rüya olmuştur; anarşistler, diğerleri gibi, bu hikayenin içine doğmuşlardır. Denizler aşır, başka şartlarla karşılaşana, başka fikirlerin atmosferini soluyana kadar farklı olasılıkların da olduğunu görememişlerdir.

Bu noktada, Anarşist sosyalistin bu pozisyonunu eleş-

tirmeye cüret edebilirsem, devletin bu kavram ile ilgili hatasının, bunun *basit* bir kökene sahip olduğunu varsaymak olduğunu söyleyebilirim; devlet, salt yönetici sınıfların aracı değildir; kökleri insan doğasının dini gelişimine kadar uzanır; ve sadece sınıfların ve mülkiyetin fesh edilmesi ile ortadan kalkmayacaktır. Yapılacak başka şeyler de var. Ekonomik programa gelince, özetlediğimde tüm diğer savlarla birlikte eleştirelimi yapacağım.

Anarşist komünizm, anarşist sosyalizmin evriminden ziyade değiştirilmesidir. Sanırım pek çok anarşist komünist, anarşizmin gerçekleştirilmesi ile dünya üzerindeki insanların dağılımında büyük değişiklikler olmasını dört gözle beklemekte. Pek çoğu, araç gereçlerin özgürce kullanılması ile birlikte toprağın açılıp geliştirilmesinin, şehir adı verilen geniş toplulukların dağılmasına ve ortak çıkarların özgürce onaylanması ile birlikte, daha küçük grupların ya da komünlerin oluşumuna yol açacağına inanıyorlar.

Sosyalizm, ticaretin modern zaferinin daha fazla gelişmesini umarken, —daha fazla gelişme ile kasıt tüm dünyadaki ürünleri kapınıza kadar getirmesidir — özgür komünizm, böylesi bir ithalat ve ihracat ateşini sağlıksız bir gelişme olarak görür ve dünya çapındaki bir alışverişin sistemli idaresi için gerekli olan kitle kontrolünün ortadan kaldırılmasını, yurttaki uğraşların daha bağımsız, daha kendine güvenen bir şekilde gelişmesini umar. Kendilerini, patronun insafına kalan çaresiz insanlar olarak gören işçilere, bağımsız üretim grupları oluşturacaklarını, malzemeyi alıp, işi yapıp, malları

depolarında saklayıp, kendileri için ne isterlerse alacaklarını, başkalarının dengeyi kurmasına izin vereceklerini önermek, işçilerin yalın duygularını cezbediyor. Bunu yapmak için, devlete, işverene, para sistemine gerek yoktur. Yalnızca, kişinin kendisi için saygıya ihtiyaç vardır. Her gün atölyelerde ve fabrikalarda toplanan büyük insan kümelerinin karşılıklı arzu ile biraraya gelmesi olası değildir, gerçi yürekten umulmaktadır. (Fabrika, insan doğasındaki habislik için kötülük yuvasıdır, ve bu büyük bir ölçüde kalabalık oluşundan kaynaklanır.)

İnsanların, başlarında yöneten biri olmadan çalışamayacakları fikri, hem sağduyuya hem de gözlemlenmiş gerçeğe aykırıdır.

Patronlar işçinin keşmekeşine karışmaya çalıştıklarında, kargaşayı daha kötü hale getirirler, bu değişmez bir kuraldır. İnsanlar, henüz maymunken beraber çalışıyorlardı; inanmıyorsanız, gidip maymunları izleyin. Bireysel özgürlüklerinden de vazgeçmiyorlar.

Kısacası, gerçek işçi kendi düzenlemelerini kendisi yapacak, işlerin ne zaman, nerede ve nasıl yapılacağına kendisi karar verecek. Anarşist komünist toplum planlayıcısının ayrı sanayilerin ne şekilde yönetileceğini söylemesine, buna cüret etmesine gerek yoktur. En sade işçideki cesaret ve icra ruhunu çağırır; "Madeni nasıl çıkaracağını, nasıl kazacağını, nasıl keseceğini bilen sizsiniz; diktatör olmadan işinizi nasıl organize edeceğinizi de siz bileceksiniz; bunu size biz

söyleyemeyiz, ama kendi kendinize yolunuzu bulacağınıza dair inancımız tam. Aynı özgüveni elde edene kadar asla özgür olamazsınız.”

Ona göre, başka okulların ıslahatçılarını oldukça endişelendiren, değerlerin kati değişimi gibi bir sorun yoktur. Yeterince var, kimin umurunda? Varlık kaynakları sonsuza kadar bölünmez bir şekilde kalır; birilerinde yeterince varsa, birinin daha azına ya da daha çoğuna sahip olması, kimin umurunda? Bir şey ziyan olacakmış, kimin umurunda? Bırakınız ziyan olsun. Çürümüş elma, ilk olarak hayvan ekonomisini rahatlatmışsa, toprağı da bereketlendirir. Ve gerçekten de sistem ve düzen ve üretimin tüketime adaptasyonu konusunda çok endişelenen sizler, açıklama yaparken değerli hesabın ederinden daha çok insan enerjisi harcıyorsunuz. Böylece, para, beraberindeki engelleri ve hileleri ile ortadan kaldırılmış oluyor.

Ufak, bağımsız, kendi kendine her işin altından kalkan, özgürce işbirliği yapan komünler —bu, günümüzde, eski dünya anarşistlerinin pek çoğı tarafından kabul edilen ekonomik idealdir.

Avrupalılar arasında bu ideali geliştiren materyal faktör, ortaçağ köy komününün hatırası ve hatta hala arta kalan eseridir —Katolik Kilisesi tozun içinde insanın karşısında zaferle dikildiğinde, insani alçalmanın büyük sahrasındaki bu vahalar, orta çağ tarihinde sunuldu. Bu ideal, Morris ve Kropotkin'in sayfalarında ışıldayan güneşin cansız altını

ile büyülenir. Biz Amerika'da komün köyü nedir bilmiyorduk. Beyaz medeniyet, uçsuz bucaksız medcezir çarşafıyla kıyılarımıza vurdu ve ülkeyi boylu boyunca süpürüp gitti; aramızdakiler küçük bir komünün bağımsız bir şekilde başlıca sanayilerin haricinde, barbarizmden meydana geldiğine ve kendisini kendi içinde sürdürdüğüne asla şahit olmadılar. Yerli halkın yaşam şeklinden bizimkine aşamalı bir değişim yaşanmadı; haritadan silme ve Avrupa medeniyetinin en son şeklinin eksiksiz aktarımı vardı.

Küçük komün fikri, Avrupa'nın anarşistlerine içgüdüsel bir şekilde gelir, —özellikle de kıtasal olanlara; onlarla birlikte bu salt bastırılan bir içgüdü'nün bilinçli gelişimidir. Amerikalılar ile bu bir ithalattır.

Her ne kadar, devletin mülkiyetin piyonu olmasının üzerinde çok dursalar ve öyle ya da böyle bir şekilde mülkiyet var olduğu müddetçe devletin var olacağı fikri ile savaşsalar da, anarşist komünistlerin çoğunun sosyalistlerin devleti materyal şartların ürünü gibi görmeleri hususunda yaptığı hatadan kaçındığına inanıyorum.

Şimdi de aşırı bireycilere geçiyorum. Politik ekonomi geleneğine tutunurlar ve işçi ve işveren, alım ve satım, banka ve ticaretin gerekli tüm kurumlarının, özel mülkiyete yoğunlaşmanın, kendi içlerinde iyi olduğu ve devlet müdahalesi tarafından kötü bir hale getirildiği fikri onlar için değişmezdir. Başlıca ekonomik savları: toprak, bireyler tarafından kullanılır ya da bir süre için yalnızca anlaşma

imzalanın şirketler tarafından tutulur; yeniden dağıtım toplumun üyeleri kabul ettiği sıklıkta gerçekleşir; neyin yürürlüğe konulacağına toplum karar verir, muhtemelen kent mitingi toplandığında; tartışmalı davalar büyük grubun arasından çıkan grup tarafından seçilen sözde özgür jüri tarafından çözülür.

Başlıca ürünleri temsil edecek, kim isterse onun tarafından tedavüle çıkarılacak olan para, doğal olarak değerli tahvillerini bankalara yatıran ve karşılığında banknot alan bireylere ulaşacaktır; iş gücünü temsil eden bu banknotlar üretimde harcanır ve yeterli miktarda tedavüle çıkarılır, (kişinin iş kurmasına smır getirilmez, çıkar ne zaman artmaya başlarsa daha fazla banka kurulur ve böylece oran yüzdesi sürekli olarak rekabet ile denetlenir), değiştokuş özgürce gerçekleştirilir, ürünler dolaşır, her türlü iş teşvik edilir, ve icatlardan devlet ayrıcalığı alınarak her köşe başında bir işletme ortaya çıkar, insanlar patronları değil, patronlar insanları avlar, ücretler bireyin üretimine karşılık gelecek şekilde yükseltilir ve sonsuza kadar orada kalır. Kimse yaptığını alamadığı için şu an olmayan mülkiyet, yani gerçek mülkiyet, en sonunda var olur.

Bu programın büyüü, günlük rutinimizde değişiklikler yapmayı önermemesidir; pek çok devrimsel savların yaptığı gibi bizi allak bullak etmez. Sunduđu çıkar yolları, kendi kendine işleyenlerdendir; adaleti sağlamak ve uyum inşa etmek için bireylerin bilinçli çabalarına bel bağlamazlar; özgürlük içinde rekabet, talepler arttıkça ya da azaldıkça açılıp kapan-

an müthiş bir otomatik valftir, ve tüm bunlar olanla yetinmek ve yardım etmeye girişmemek için gereklidir.

Daha öce bu programlardan haberdar olmayan on Amerikalı'dan dokuzunun bunu diğerlerinden daha ilgili bir şekilde, onaylayarak dinleyeceği kesin. Bu düşünce tarzını açıklayan maddeci neden de ortada. Zenci sorununun dışında, bu ülkede asla tarihi sınıf ayrılıklarına sahip olmadık; şu an bu tarihi yazıyoruz; asla işçi ile işçinin birliksel ruhuna ihtiyaç duymadık, çünkü toplumumuzda bir şeyler yapan hep birey olmuştur; bugünün işçisi yarının işvereni idi; gelişmemiş toprakta büyük fırsatlar onun önüne serilmişti, araç gerecini omuzlar ve yalnız başına ve kendisi için işe koyulurdu. Şu an bile, mücadele gittikçe vahşi olsa da, işçi daha fazla açmaza sürüklense de, sınıf ve sınıf arasındaki ayırım çizgisi sürekli kırılırken Amerikalı'nın birinci düsturu; "Kendisine yardım edene, Tanrı da yardım eder," dir. Sonuç olarak, temel ilkesi "kendi haline bırakmak" olan bu ekonomik program, kuvvetli bir şekilde geleneksel anlayışlara ve okulda beraber oyun oynadıkları ya da aynı iş yerinde çalıştıkları insanlar tarafından neredeyse sınırsız bir mirasın, bahse koyduğu paralarını süpüren bir kumarbaz gibi, silinip süpürüldüğünü gören bir halkın yaşam alışkanlıklarına hitap ediyor.

Anarşist partinin bu özel dalı, devletin mülkiyetten doğduğu komünist pozisyonu kabul etmez; tam tersine gerçek mülkiyetin (yani: üreticiye ürettiğinin ayrıcalıklı mülkiyeti) reddinden devleti sorumlu tutar. Otoritenin insan doğasında yarattığı korkudaki metafizik kökeninin üzerinde daha fa-

zla durur. Doğrudan otorite fikrine saldırır; bu yüzden materyal yanlışlar, ruhsal hatalardan (yanlış anlaşılma korkusu olmadan söylemeye cesaret edebilirsem) cereyan ediyor gibi görünmektedir, ki bu sosyalist görüşün kesinlikle tam tersidir.

Gerçek, “ikisinin *arasında*” yatmaz, iki fikrin sentezi içindedir.

Anarşist mutualizm (karşılıklılık), bireysellik programının değiştirilmiş halidir; işçilerin örgütlenmesi, işbirliği ve özgür federasyon üzerinde önemle durur. İşçi Sendikası; işverene duyulan ihtiyacı gereksiz kılacak, üyelerine zaman kontrolü tebliğ edecek, bitmiş ürünün sorumluluğunu üstlenecek, karşılıklı avantajları için merkezi federasyon aracılığıyla farklı ticaret grupları ile alış veriş yapacak, üyelerinin kredilerinden yararlanmasını sağlayacak ve kayıplarına karşı güvenceye alacak özgür işbirliği grubunun çekirdeğidir. Devlet konusunda olduğu gibi, toprak hususunda mutualist pozisyon, bireyselcilerinki ile aynıdır.

Bireyselciler ve mutualistler arasında var olan bu farklılıkları açıklayan materyal faktör, bence, ilk olarak, sözde bağımsız emek ile yaşayan işçi ya da iş adamlarının beyinlerinden çıktığı gerçeğidir. Josiah Warren, fakir bir adam olmasına rağmen, bireyselci bir biçimde yaşamıştır ve özgür yaşam sosyal deneyini, organize sanayilerden çok uzakta, ufak yerleşim yerlerinde gerçekleştirmiştir. Bir şehir adamı olmasına rağmen, Tucker’ın böyle sanayilerle hiç kişisel ilişkisi olmamıştır. Asla büyük fabrikanın baskılarını doğrudan

hissetmemiş ya da işçi birlikleri ile kaynaşmamışlardır. Mutualistlerin eğilimi; sonuç olarak komünizmden yanadır. D. Lum, hayatının çoğunu işçi sendikaları kurmaya adadı, kendisi çekirdekten yetişme bir ciltçiydi.

Böylece, anarşistler tarafından üzerinde düşünüp taşınılan dört farklı ekonomik planı sunmuş oldum. Hepsinin üzerinde anlaştığı noktayı unutmayın: *zorlama yok*. Eşit tolerans gösterildiği müddetçe bir yöntemden yana olan, diğerinden yana olana baskı kurmuyor. Planlardan hiçbirinin kendi iyiliği için önerilmediğini, proje sahiplerinin ancak bununla özgürlüğün en iyi şekilde güvence altına alınabileceğine inandıklarını da unutmayın. Her anarşist, bir anarşist olarak, başka bir planın daha iyi işlediğini görürse, kendi planından vazgeçmeye razı olacaktır.

Bütün bu programların ve daha pek çoğunun, faydalı bir şekilde farklı yerlerde denenebileceğine inanıyorum; insanların alışkanlıklarının ve içgüdülerinin her toplulukta kendilerini özgür seçimle ifade ettiklerini göreceğim; ve farklı çevrelerin farklı uyumları devreye sokacağına eminim.

Kişisel olarak, özgürlüğün, bu ekonomilerin altında büyük ölçüde genişleyeceğinin farkında olsam da, hiçbirinin beni tatmin etmediğini açıkça itiraf etmeliyim.

Hem sosyalizm hem de komünizm, bir dereceye kadar müşterek bir çaba ve yönetim talep eder, bu da ideal anarşizme uygun olandan daha fazla düzenlemeye neden olacaktır; mül-

kiyete dayalı olan bireysellik ve mutualizmin özel polisin gelişmesini içermesi özgürlük fikirlerimle çatışır.

Benim idealim, tüm doğal kaynaklar sonsuza kadar bedava olmalıdır, birey eğer isterse kendisi için gerekli olan her şeyi üretebilmelidir, böylece kendi işini yönetmeye ya da arkadaşlarının çalıştığı dönemlerde çalışmaya ihtiyacı olmaz. Bence o günler gelebilir ancak bu yalnızca üretim şekillerinin ve insan zevkinin gelişimi ile olacaktır. Bu sırada hep bir ağızdan, *denemek için, özgürlük diye bağırırız.*

Bütün bunlar, anarşizmin amaçları mıdır? Bunlar sadece başlangıç. Materyal üreten için talep edilen iskeletleri. Eğer bir işçi olarak, kendinizi kapitalizmin korkunç esaretinden nasıl kurtaracağınızı düşünüyorsanız, o zaman bu sizin için anarşizmin ölçütüdür. Ancak limiti, siz kendiniz oraya koyuyorsunuz. Ölçülemez bir şekilde daha derine, ölçülemez bir şekilde daha yükseğe, geleneğinin ve korkaklığının dışına çıkan, benliğine sahip çıkmaya cüret eden ruhu, yerlere sokup yükseklerle uçuruyor.

Ah, bir kez tutku ve arzunun karanlık uçurumunun kenarında gözü kara bir şekilde dursa, hiddetimin gözlerine dimdik, cesurca baksa, ve bunda, işte bunda *sonsuza kadar, cehennem* malumatından kaçmak ve onu gizlemek için bu **buyruktan** kurtulsa, — hayır, hayır! Tıslamasını ve haşlamasını göze alsın, ve gücüyle bizi titretip acıdan kıvrandırsa! İlk ve **son** kez, şunun farkına varın; insan, vaaz verilecek ve kitaplardan kopyalanan düsturlarla ahenk içinde tutulacak

ya da çıkarımlarla hareket edecek ya da duracak, beynin ön odasına bağlı, iyi düzenlenmiş, küçük fikirler yumağı değildir. Tuhaf hislerin dipsiz, dipsiz derinlikleri, nedeni anlaşılamayan nefret ve öfkenin güçlü fırtınalarını süpüren çalkantılı bir his denizi, hayal kırıklığının gözle görülmeyen bükülmeleri, ahlaksızlığın düşük cezirleri, deli eden ve kontrol edilemeyecek aşkın sarsıntısı ve ürpertisi. Sanki denizin tüm üzüntüsü ve kuzeyin çam ormanlarının ağıtları sırf senin duyabileceğin sessizlikte ağlamak için bir araya gelmişler gibi, dinlemek için eğilen kulağa çarpan hasretler, ağlamalar, yakınmalar. Tepeden bakmak buna, siyahlığı, gece yarısını, içindeki ölü çağları bilmek, içindeki ormanı ve canavarı hissetmek, — ve bataklığı ve gülümsemeyi, ve kalbin çaresizliğinin تنها çölünü hissetmek — en sonuna kadar görmek, bilmek, hissetmek, — ve sonra karşı kaldırımdaki arabada, zevkli, iyi giyimli, saçları düzgünce taranmış, adama bakmak, ve bu sıradan görünüşün altında ne yattığını merak etmek, — onun içindeki mağaranın çok altta bir yerde, senin mağarana giden dar bir koridoru olduğunu gözünde canlandırmak — ütülenmiş gömleğini, durgun ifadesini üzerine giyerken, onu belki de parmak uçlarına kadar sarsan acıyı hayal etmek — kendi kendine nasıl ürperdiğini ve kalbinin ateşinden nasıl kaçtığını, acı içinde kıvrandığını, kendisini görmeye cesaret edemediği hapisanesinde sızlandığını düşünmek — en yavan, en ümitsiz yaratığın, hatta en adi suçlunun öz-geçidinden saygılı bir şekilde geri çekilmek, çünkü kişi içindeki suçluyu ve değersizliği bilir — tüm suçlamalardan kaçınır çünkü insanın neden yapıldığını bilir ve hepsi kendisinin içinde olduğu için hiçbir şeyden kaçınmaz, — Anarşizm sizin

için bu anlama gelebilir. Benim için anlamı budur.

Ve sonra, buluta, yıldıza, gök yüzüne dönmek ve rüyaların üzerine akm etmesine izin vermek —düzenin dış güçleri tarafından dehşete düşürülmemek artık —sonsuz resimler yapmak, sadece size rüya şarkıları söyleyen, duyulmamış senfoniler yaratmak, aptal zalimlere sempati sunmak, çocukken yaptığın gibi çiçekleri öpmek, korku ve geleneğin “olası” diye seslendiği sınırların ötesine geçmek için kendini özgür bırakmak, —eğer bunu uygulamaya cesaretiniz varsa, Anarşizm sizin için bu anlama da gelebilir,—çalışma tezgahınızda oturup, emsalsiz bir görkemli hayalini, dünyada hapishanelerin, açlığın, evsizliğin, suçlamanın, yargının olmadığı ve kalplerin basılmış yapraklar gibi açık, korkusuzca samimi olduğu o altın çağın resmini görüyorsanız, ve sonra karşı tezgahta oturan terleyip kokarken işine küfreden kültürsüz arkadaşınıza bakıyorsanız, —onun ne derinliğini ne de boyunu bilmediğinizi unutmayın. Eğer örf ve kanun ve dogmanın kelepçesi onun için kırıldıysa, o da hayal kurabilir. Şimdi bile kanadını hazırlamak için orada kör, bağlı, hareket-siz kozanın çalıştığını bilmiyorsunuz.

Anarşizm, beden için olduğu kadar ruh için de özgürlük demektir, —her nefeste, her sürgünde.

Yöntemler hakkında da birkaç kelime etmek istiyorum. Geçmişte anarşistler bu nedenlerden dolayı da birbirlerini öldürdüler; devrimciler barış yanlısı olanlara kibirli bir şekilde “Kuveykır” derken; “vahşi komünistler” kuveykırları aforoz

ettiler.

Bu da geçiyor. Şunu diyorum: bütün yöntemler bireyin kapasitesine ve kararına göredir.

İşte Tolstoy, — Hristiyan, otoriteye karşı koymayan, sanatçı. Onun yöntemi toplumu olduğu gibi çizmek, gücün zalimliğini ve işlevsizliğini göstermek; askeri gücün kabul edilmemesi ile devletin bitmesi için vaaz vermek. Güzel! Her yönüyle kabul ediyorum. Kişiliğine, yeteneğine uyuyor. Böyle çalıştığı için memnun olalım.

John Most — yaşlı, çalışmaktan yorulmuş, üzerinde hapis-hane yıllarının ağırlığı, — yine de yönetici sınıfı suçlarken, bir düzine genç adamın enerjisinden daha da vahşi, daha da acı — yaşamın son tepelerinden iniyor, ve inerken arkadaşlarının arasındaki yanlışın bilincini uyandırıyor. Güzel! Bu bilinç uyandırılmalı. Ateşten dil, uzun yaşasın da konuşsun.

Benjamin Tucker — soğukkanlı, kendi kendine yeten, tenkitçi, — buz gibi bir tarafsızlıkla dostlarının ve düşmanlarının arasına sert mızraklarını yolluyor, hızlıca vurup bir seferde saplıyor, — ve haini haklamaya hep hazır. Pasif direnişin en etkili yöntem olduğuna inanarak, gerekli gördüğünde değiştirmeye hazır. Bu ona yakışıyor; kendi alanında yalnız, çok değerli.

Ve sömürgeleştirici her çabaya tatlı, samimi, hevesli gözlerle bakan, ve işçilerin isyanını bir çocuğun heyecanıyla

alkışlayan ve devrime bütün ruhuyla inanan gençlere cazip gelen Peter Kropotkin. Ona da teşekkür ediyoruz.

Ve işçilerin birleşmiş sendikası ile barışçıl kamulaştırma vaazları veren George Brown var, ve bu iyi bir şey. Brown en iyi yerinde; memleketinde; en büyük başarıyı kendi seçtiği alanda gerçekleştirebilir.

Ve yöntemi bir kralı öldürmek ve milletleri yasalarının ve düzenlerinin sahteliği konusunda ani bir bilinçle şoka uğratmak olan bir adam, İtalya'daki mezarında yatıyor. Onu ve hareketini kayıtsız şartsız kabul ediyorum ve gücünün sessiz kabulü ile eğiliyorum.

Doğası düşünmek, özür dilemek ve teslim olmak ve yine de irdelemeye geri dönmek ve böylece arkadaşlarının akıllarında ilerleme kaydetmek olanlar var; ve müsamahasız ve değişmez, kararlı, Yahuda'nın Tanrı rüyası gibi bastırılmaz olan diğerleri var; —ve onlar dikkat çekiyor. Ancak rüzgar, bütün dünyada esecek. Ve fırtınalı bir gecede, aniden büyük beyaz çarşaf lar savrulurken, her şey hızla yola koyuluyor, Bresci'nin silahından çıkan ani ışıpta tüm dünya, bir an için İtalyan halkının aç ve sakat kalmış, gelişmemiş, kıvrılıp büzüşmüş, aşağılanmış, katledilmiş trajik halini görüyor; ve aynı anda dişleri korkudan birbirine vururken gelip Anarşistlerden kendilerini açıklamalarını istiyorlar. Ve o birkaç gün içinde binlerce insan, daha önce okumadıkları kadar bu fikir hakkında yazılanları okuyor.

Yöntem mi istiyorsunuz? Bahara yönteminin ne olduğunu soruyor musunuz? Hangisi daha gerekli, güneş ışığı mı yağmur mu? Birbirleriyle çatışır, evet birbirlerini yok ederler, ama bu yıkımdan da çiçek doğar.

Kendi benliğinizi en iyi ifade eden yöntemi seçin ve kendisini başka şekilde ifade edeni cezalandırmayın.

DOĞRUDAN EYLEM

İnsanlığın ilerlemesi için takip edilmesi gereken bir rotayı algılama yetisi olduğuna inanan; yoldan sapmayan bu rotayı, aklının haritasında bulunduran ve başkalarının da kendisi gibi görmesini sağlamak için bunu göstermeye çabalayan; böyle yaparken düşüncelerini başkalarına aktarmak için ona basit ve açık ifadeler gibi görünen şeyler seçen kişinin bakış açısından, bu ruhun pişmanlığı ve karışıklığı meselesi gibi görünür, "Doğrudan Eylem", genel kanı içinde, birdenbire sınırlandırılmış, kelimelerin kendi içlerinde ima edilmemiş ve şüphesiz ki ne onun tarafından ne de onunla aynı düşünenler tarafından, asla buna iliştilmeyecek bir anlam kazanır.

Ancak bu, ilerlemenin, arazi hudutlarını kendi kendilerine çizebileceğine inananlara yaptığı sıradan şakalardan biridir. Tekrar tekrar, isimler, tabirler, sloganlar, düsturlar, ifadeleri düzgün anlamında kullananların kontrolü dışında meydana gelen hadiseler tarafından ters yüz edilir, didiklenir, sağa sola savrulur; ve yine de savunduklarından vazgeçmeyenler ve seslerini duyurmakta ısrarcı olanlar, yanlış anlaşılma ve önyargı döneminin, daha geniş bir inceleme ve kavrayıştan başka bir şey olmadığını en sonunda anlarlar.

Bence, doğrudan eylem ifadesinin şu an yanlış yorumlanmasının sebebi; McNamaralar'ın suçlu bulunduğu dönemde, Los Angeles'taki bazı gazetecilerin tabiri yanlış anlaması, hat-ta kasten yanlış beyan etmesi ve insanların zihninde "Can ve

Mala Zorla Saldırı” gibi bir anlam uyandırmasıdır. Bu gazeteciler ya çok cahil ya da çok haysiyetsizdiler; ancak bu sayede doğrudan eylem pek çok insanda merak uyandırdı.

Aslına bakarsanız, doğrudan eylemi şiddetle ve aşırı bir şekilde kınayanlar, kendilerinin de pek çok durumda buna başvurduklarını ve yeri gelince tekrar uygulayacaklarını görecekler.

Savunulacak bir hakkı olduğunu düşünen ve tek başına ya da kendisiyle aynı düşünceyi paylaşanlara katılarak, cesurca hakkını talep eden her insan doğrudan eylemcidir. Otuz yıl önce, Kurtuluş Ordusu’nun, üyelerinin konuşma, toplanma ve dua etme özgürlüklerinin sürdürülmesi için canla başla doğrudan eylem gerçekleştirdiklerini hatırlıyorum. Defalarca kez yakalandılar, cezalandırıldılar, tutuklandılar; ama zorbaları peşlerini bırakana kadar ilahi söylemeye, dua etmeye, yürüyüş yapmaya devam ettiler. Şu an sanayi işçileri de aynı mücadeleyi veriyorlar ve pek çok vakada aynı doğrudan yöntemlerle görevlileri kendilerini özgür bırakmaya zorluyorlar.

Bir şey yapmak için planı olan ve bunu gerçekleştiren, ya da planını başkaları ile paylaşan ve onların da desteğini kazanan, otoriteden bir şey talep etmeyen, her insan doğrudan eylemcidir. Dayanışma ile gerçekleşen tüm deneyimler, özünde doğrudan eylemdir.

Hayatında çözmesi gereken bir davası olan ve bunu,

barışçıl ya da başka türlü bir planla direkt olarak, dava-ya dahil olan insanlara giderek halletmeye çalışan insan, doğrudan eylemcidir. Grevler ve boykotlar bu hareketlere örnek olarak gösterilebilir; New York'taki ev kadınlarının kasapları boykot ettiği ve etin fiyatını düşürttüğü eylemi pek çok insan hatırlayacaktır; bugünlerde de margarin fiyatının artmasına bir tepki olarak margarin boykotu patlak verecek gibi görünüyor.

Bu hareketler, genel olarak, birinin doğrudanlığın ya da dolaylılığın ilgili değerleri üzerine çok fazla düşünüp taşınmasından kaynaklanmaz, bunlar daha ziyade, baskı altında hissedenlerin, doğal gelişen çareleridir. Bir başka deyişle, çoğu zaman, insanlar, doğrudan eylem ilkesinin destekçisi ve uygulayıcısıdır. Ancak diğer yandan, çoğu dolaylı ya da siyasi eylemcidir. Çok fazla analiz etmeden, aynı zamanda bu şeylerin ikisi de olurlar. Siyasi hareketten kaçınan insan sayısı sınırlıdır; ama doğrudan eylemden kaçınacak kadar "imkansız" olan hiç kimse, hem de hiç kimse yoktur.

Düşünen insanların çoğu gerçekten fırsatçıdır, biraz doğrudan, biraz dolaylı hareketten yanadır, ama fırsatını bulduğunda ikisini de kullanmaya hazırdır. Yönetilmek için oy vermeyi yanlış ve aptalca bulanlar, ancak, özel bir durumun baskısı altındayken, iktidara getirmek için birine oy vermeyi yapılacak en mantıklı şey olarak düşünebilenler mevcuttur. Ya da isteklerini yasal hale getirmesi için iktidara gelmesini istedikleri kişiye oy vermenin dolaylı yöntemi ile istediklerine

sahip olmanın insanlar için en mantıklı yol olduğuna inanan; ancak bazı istisnai şartlarda grevi öneren, (ki greve gitmenin doğrudan eylem olduğunu belirtmiştim) insanlar da var.

Ya da, şu an doğrudan eyleme karşı hararetli konuşmalar yapan Sosyalist Parti destekçilerinin, geçen yaz mitingleri polis tarafından engellendiğinde yaptıkları gibi yapabilirler. Zorla miting alanlarına girdiler, konuşmalarını hazırladılar; ve polise geri adım attırdılar. Ve, çoğunluğun iradesinin yasal infazcılarına karşı gelmek onların açısından mantıklı olmasa da, iyi ve başarılı bir doğrudan eylemdi.

İnançlarının özü ile, doğrudan eyleme kalkışanlar kimler –sadece kimler? Direnişçi olmayanlar; kesinlikle şiddete asla inanmayanlar!!! Sakın, doğrudan eylem direnişçi olmamak anlamına gelir demişim gibi bir çıkarım yapmayın; hiçbir surette. Doğrudan eylem aşırı şiddet de içerebilir, Si-loa Irmağı'nın sakince akan suları kadar barışçıl da olabilir. Demek istediğim, gerçekten direnişçi olmayanlar, asla siyasi harekete inanmazlar, yalnızca doğrudan eyleme inanabilirler. Tüm siyasi hareketin temeli baskı olduğu için; devlet iyi şeyler yapsa da, gücü tamamlansın diye, eninde sonunda copla, silaha, hapis haneye başvurur.

Artık, Birleşik Devletler'de her öğrenci, tarih dersinde dikkatini çeken, direnişçi olmayan bazı toplulukların doğrudan eyleminden haberdar. Herkesin aklına ilk gelen, Massachusetts'e yerleşen ilk Kuveykırlar vakasıdır. Püritanlar, Kuveykırları, "dünyaya barış gelmesi için dua

ederek sorun yaratmakla" suçladılar. Kilise vergilerini ödemeyi reddettiler; askere gitmeyi reddettiler; herhangi bir devlete bağlılık yemini etmeyi reddettiler. (Bu tavırlarıyla, doğrudan eylemciydiler; buna negatif doğrudan eylem de diyebiliriz.) Yani Püritanlar, Kuveykırları topraklarına almak, sürmek, cezalandırmak, hapsedmek, hükümsüz kılmak ve sonunda onları asmak için yasalar geçirerek siyasi eylemci oldular. Ve Kuveykırlar gelmeye devam ettiler (ki bu da pozitif doğrudan eylemdi); ve tarih, dört Kuveykır asıldıktan, at arabasının arkasına bağlanan Margaret Brewster Boston sokaklarında sürüklendikten sonra, "Püritanlar yeni misyonerleri susturmaktan vazgeçtiler," ve "Direnişçi olmayan Kuveykır sebatı kazandı," diye yazdı.

Koloni tarihinde doğrudan eylem ile ilgili, pek de barış yanlısı olmayan bir diğer örnek, Bacon İsyanı'dır. Tarihçilerimizin hepsi, bu eylemleri savunurlar çünkü isyancılar haklıydı. Oysa eylemleri, yasalara uygun bir şekilde kurulmuş otoriteye karşı, şiddetli doğrudan eylemdi. Ayrıntıları unutmuş olanlar için hatırlatmak isterim; Virjinya çiftçileri Kızılderililer tarafından saldırıya uğrama korkusu yaşıyorlardı; haklı olarak. Siyasi eylemciler olarak liderleri Bacon'un önderliğinde hükümetten kendilerini savunmak adına gönüllü toplama komisyonu kurmak için izin vermelerini istediler. Vali silahlı adamlardan oluşan bir grubun kendisi için bir tehdit arz etmesinden korktu; yine haklı olarak. Komisyonu reddetti. Bunun üzerine çiftçiler doğrudan eyleme başvurular. Komisyon olmadan gönüllü topladılar ve Kızılderililer ile başarılı bir şekilde mücadele et-

tiler. Vali Bacon'u hain ilan etti. En sonunda, isyan öyle boyutlara ulaştı ki, isyancılar Jamestown'ı ateşe verdiler; Bacon zamansız ölmese, çok daha fazlası yapılabilirdi. Şüphesiz ki karşı kuvvet dehşet vericiydi, ki isyan güçten düştüğünde ya da bastırıldığında hep böyle olmuştur. Ancak kısa süren başarılı dönem süresince bile, pek çok suistimal düzeltildi. Her ne pahasına olursa olsun gerçekleştirilen siyasi hareketin böyle zamanları savunduğuna eminim; karşı kuvvet iktidara geri geldikten sonra, şöyle demiş olmalı: "Doğrudan eylemin bize neler getirdiğini görün işte! Koloninin ilerlemesi yimi beş yıl geriye gitti," halbuki koloniciler doğrudan eyleme geçmeseler, bir yıl önce kızıl derililer kafa derilerini yüzecekti, bunun yerine içlerinden çoğu bir yıl sonra vali tarafından asıldı.

İsyanı takip eden çalkalanma ve galeyan döneminde, en barışçılından en şiddetlisine her türden doğrudan eylem gerçekleşti; ve inanıyorum ki Birleşik Devletler tarihi okuyan herkes bu eylemlerin hikayenin en ilgi çekici kısmı olduğunu, hafızasına daha kolay bir şekilde işlediğini görecektir.

Yapılan barışçıl hamlelerin arasında, dışalım yapmama anlaşmaları, evde dokunmuş giysiler giyme ittifakları ve "haberleşme komiteleri" vardı. Düşmanlık önüne geçilemez bir şekilde büyürken, şiddet içeren doğrudan eylem de gelişti; örneğin, damga pullarının tahrip edilmesi olayı, gemilerden çayın indirilmesine izin vermeme, nemli depolara koyma, Boston'da olduğu gibi limana dökme, Annapolis'de olduğu gibi sahibine zorla gemisini yaktırma gibi çay gemileri ile

ilgili eylemler. En sıradan ders kitaplarımız bu eylemlerden bahsetmektedir. Hepsi, yasal olarak kurulu otoriteye ve mülkiyet haklarına karşı yapılan doğrudan eylemler olsa da, ne kınayıcı ne de özür dileyen bir dil kullanmaktadır. Eğer bu noktaya parmak basarsam, sebebi, *doğrudan eylemin her zaman kullanılacağı ve şu an kınayan insanların tarihi yaptırımı* olduğunu, düşüncesiz sabıkalılara kanıtlamak içindir.

George Washington'ın, Virjinya çiftçilerinin dışalım yapmama birliğinin lideri olduğu söyleniyor: şimdi olsa, böyle bir birlik kurması mahkeme tarafından "yasaklanırdı"; ve eğer ısrar etseydi, cezalandırılırdı.

Kuzey ve Güney arasındaki çekişme giderek daha ateşli bir hale gelirken, siyasi eylemden önce davranıp ona zemin hazırlayan yine doğrudan eylemdir. Ve bunun altını çiziyorum, mevcut koşullara karşı doğrudan eylem protestoları uyuklayan zihinleri harekete geçirene kadar, asla siyasi eyleme geçilmez, ve hatta üzerine düşünülmez.

Tarih paradokslar zincirinden ibaret olsa da, kölelik karşıtı hareket ve İç Savaş, tarihin en büyük paradokslardan biridir. Politik olarak konuşursak, daha fazla siyasi özgürlük ve Birleşik Devletler'in müdahalesine karşı tek eyalet bağımsızlığı için ayağa kalkanlar, köle sahibi eyaletlerdi; politik olarak konuşursak, Ayrılıkçıların, doğru olarak, dediği gibi, zaman geçtikçe daha zorba şekillerde gelişmek zorunda olan, güçlü merkezi devleti savunanlar, köle sahibi olmayan eyaletlerdi. Ki öyle de oldu. İç savaş sona erdikten sonra, daha

önce eyaletleri bireysel bir şekilde endişelendiren şeyler üzerinde federal gücün süregelen bir tecavüzü mevcut. Bugün verdikleri mücadelede, ücretli köleler, merkezi güç ile sürekli bir çatışma içindeler. Dudaklarından özgürlük kelimesi dökülen ama kalbinde gaddarlık olan köle sahibi de buna itiraz etmekte. Etik olarak konuşursak, Ayrılıkçılar ırk köleliğini savunurken, insan için daha fazla özgürlüğü destekleyen, köle sahibi olmayan eyaletlerdi. Kuzeylilerin çoğunluğu, zencileri köle olarak kullanmaya alışık değillerdi, bunun büyük bir olasılıkla bir hata olduğunu düşünüyorlardı; yine de köleliğin kaldırılması adına çok da endişeli değillerdi. Kölelik karşıtı olanların sayısı gerçekten çok azdı ve onlar için asıl sorun, ne ayrılıkçılık ne de birleşme, sadece kölelikti. Aslında, köleleri zincirlemekle suçlanan kuzeyliler aklansın diye kuzeyin köleliği kaldırma konusunda insiyatif kullanmasını savunan bir çoğu, birliğin bozulmasından yanaydı.

Şüphesiz, köleliğin kaldırılmasını savunanlar arasında her mizaçtan insan vardı. Whittier gibi Kuveykırlar (doğrusu ilk koloni günlerinde bile köleliğin kaldırılmasını savunanlar ne pahasına olursa olsun barış diyen Kuveykırlardı); en ucuz şekilde köleleri rüşvetle satın alan ılımlı siyasi eylemciler vardı; ve her türden şiddete inanan ve bunu uygulayan, aşırı şiddet yanlısı insanlar vardı.

Politikacıların olaya bakışı; otuz yıllık taviz ve takasın, her şeyi eskisi gibi sürdürmeye çalışmanın, uzun bir "bunu nasıl yapmayız" belgesidir. Yeni şartların gerektirdiklerini yapmak yerine her iki tarafa da verilen rüşvetin belgesidir. Ancak

“güzergahlarındaki yıldızlar Sisera’ya karşı savaştı”; sistem içinden kırılıyordu, ve doğrudan eylemciler de çatlakları dışardan acımasızca genişletiyordu.

Doğrudan isyanın çeşitli ifadeleri arasında “yeraltı treni” örgütü vardı. Bu örgüte dahil olan insanların çoğu, eylemin iki çeşidine de inanıyorlardı; ancak teorik olarak çoğunluğun kanun çıkarma ve uygulama hakkına taraftar olsalar da, bu noktada inanmıyorlardı. Büyük babam “yeraltı”nın bir üyesiydi; Kanada’ya giderken pek çok kaçak köleye yardım etti. Çok sabırlı, çoğu açıdan kanunlara itaat eden bir adamdı. Bence, büyük bir olasılıkla kanunlarla pek işi olmadığı için saygı duyuyordu. Her zaman öncü bir yaşam sürmüştü, kanun genel olarak ona uzak, doğrudan eylem kaçınılmazdı. İsterse çoğunluğun on katının oyu ile yürürlüğe konmuş olsun, kölelik yasalarına uymazdı; ve yoluna çıkanları itina ile çiğnerdi.

“**Y**eraltı” operasyonu gerçekleştirilirken, şiddetin gerektiği ve buna başvurulduğu zamanlar oldu. Eski bir arkadaşımın, bir birlik kilerde saklanan köleyi ararken, bütün gece kapıda annesi ile nöbet tuttuklarını anlatmış; kuveykır soyundan gelseler ve sempati duysalar da masanın üzerinde bekleyen bir silah olduğunu ama neyse ki kullanmaya gerek kalmadığını da eklemişti.

Köle sahiplerine hoşlarına gidecek yeni bir teklif sunmak isteyen Kuzeyin siyasi eylemcilerinin yardımı ile kaçak köle kanunu geçirildiğinde, doğrudan eylemciler yeniden yakala-

nan kaçakları kurtarmaya girişti. “Shadrach’ın kurtarma ekibi” ve “Jerry’nin kurtarma ekibi” vardı, daha sonra kurtarma operasyonları Gerrit Smith liderliğinde devam etti; ve daha başka başarılı ve başarısız girişimler de gerçekleşti. Siyasi eylemciler, ufak işlerle oyalanmaya, olayları tatlıya bağlamaya devam ettiler, kölelik karşıtları ihbar edildi ve kınandılar, tıpkı şu an kendi partileri tarafından ihbar edilen Wm. D. Haywood ve Frank Bohn gibi.

Geçen gün Şikago Sosyalist Gazetesi’nde Louisville bölgesi, Sosyalist Partisi sekreterinin, hükümet sekreterin-den, Bohn’un yerine geçecek akli başında ve tehlikesiz bir konuşmacı istediği mektupla ilgili bir haber okudum. Bu isteğin nedenini açıklamak için Bay Dobbs, Bohn’un konuşmasından alıntı yapıyor: “McNamaralar işçi sınıfının çıkarlarını savunmada başarılı olsalardı, haklı çıkacaklardı, tıpkı köleleri özgürleştirmeyi başarabilseydi, John Brown’ın haklı olacağı gibi, ve cehalet McNamaralar’ın tek suçuydu.”

Bunun üzerine Bay Dobbs şöyle bir yorum yapıyor: “Burada yapılan açıklamalara kesinlikle itiraz ediyoruz. John Brown’ın açık isyanı ile McNamaralar’ın gizli ve ölümcül yöntemlerini karşılaştırmaya çalışmak, yalnızca sığ bir mantığın göstergesi değil aynı zamanda böyle açıklamalardan çıkarılabilecek mantıklı sonuçlara zarar vericidir.

Belli ki Bay Dobbs, John Brown’ın hayatı ve işi hakkında hiçbir şey bilmiyor. John Brown şiddet insanıydı; kendisini başka bir şeyle bağdaştırmaya yeltenen insanı büyük bir

olasılıkla küçümserdi. Ve bir insan şiddete inanıyorsa, bunu gerçekleştirmenin en etkili yolu da ona kalmıştır, bu da yalnızca onun hizmetindeki vasıtaların ve şartların bilgisi ile belirlenebilir. John Brown, komplo yöntemlerine başvurmaktan hiç çekinmezdi. Frederick Douglas'ın otobiyografisini ve Lucy Colman'ın anılarını okuyanlar, John Brown'ın; Batı Virjinya, Kuzey Carolina, ve Tennessee dağlarında silahlı kamplar kurmak ve kölelerin arasına gizli ulaklar yollayıp bu kamplara kaçmaları için teşvik etmek, ve orada zenciler arasında isyan çıkarmak için zaman ve şartlar imkan verdikçe bir takım kararlar almak gibi bir planı olduğunu hatırlarlar. Bu planın başarısız olmasının sebebi, kölelerin kendi aralarında özgürlük arzusunun zayıflığından başka bir şey değildir.

Daha sonra, politikacılar “bunu nasıl yapmayız” a yeni bir soluk getirerek, kölelik sorununun çözümünü yerleşimcilere bırakan Kansas-Nebraska Yasası'nı çıkardıklarında, her iki taraftaki doğrudan eylemciler, yerleşim yerlerine sorunu kavga ederek çözmeye çalışan sahte yerleşimciler gönderdiler. Kölelikten yana olanlar, köle sistemini tanıyan bir anayasa ve kölenin kaçmasına yardım edeni ölümle cezalandıran bir yasa çıkardılar; ancak daha uzak eyaletlerden geldikleri için kölelikten yana olanlardan sonra gelen Özgür Toprakçılar, çıkardıkları ikinci anayasa ile diğer tarafın yasalarını tanımayı reddettiler. John Brown da oradaydı, gizli ya da açık her türlü şiddetin içindeydi saygın, barışçıl, siyasi eylemcilerin gözünde o bir “at hırsız ve katildi.” Atı kimseye haber vermeden çaldığına ve kölelik yanlısı olanları öldürdüğüne şüphe yok. Harper Feribotu'ndaki son girişiminden önce pek çok kez

vuruldu ve kaçtı. Dinamit kullanmamasının sebebi, dinamitin henüz bir silah olarak kullanılmamasıydı. Bay Doobs'un "ölümcül yöntemler" kullandıkları için kınadığı iki kardeşten çok daha fazla kez maksatlı bir şekilde insan canına kast etti. Ama yine de, tarih John Brown'ı anlamayı başardı. Ellerinde insan kanı olan, ihanetle suçlanan ve bu yüzden asılan, şiddet yanlısı bir adam olsa da, insanlık onun bencil olmayan, güçlü bir ruha sahip olduğunu biliyor. 4.000.000 insanı budala canavar yerine koyan bir suçu taşımaya katlanamadığını ve bu suça karşı savaşmanın Tanrı tarafından emredilen kutsal bir görev olduğuna inandığını da biliyor (John Brown oldukça dindar bir adamdı — Presbiteriyandı).

Sosyal değişim, ister barışçıl ister şiddet yanlısı olsun, öncülerinin doğrudan eylemleri tarafından gerçekleşir. İnsan bilinci, kitle bilinci, değişime duyulan ihtiyaç ile uyanır. Siyasi eylem ile iyi sonuç alınamaz demek aptallık olur; o taraftan da bazen iyi şeyler gelir. Ama asla, kitle isyanının takip ettiği bireysel isyan tarafından zorlanana kadar gerçekleşmez. Doğrudan eylem, her zaman velvelecidir, tetikleyicidir, onun sayesinde umursamaz olanlar, baskının gittikçe katlanılmaz bir hale geldiğinin farkına varırlar.

Şu an sadece burada değil, medeniyetin karışık lütuflarının tadını çıkararak dünyanın her yerinde baskı mevcut. Ve tıpkı köle probleminde olduğu gibi, köleliğin bu şekli de hem doğrudan eyleme hem de siyasi eyleme neden oluyor. Nüfusumuzun belli bir yüzdesi, tıpkı üzerlerinde yaşayan parazit sürüsünü besleyen 4,000,000 kölenin yaptığı gibi, geri

kalanımızın geçindiği materyal zenginliği üretiyor. *Toprak ve sanayi işçilerinden bahsediyorum.*

Sosyal yapının kesinlikle en gerekli parçası olan bu işçiler olmasa, kimse kendi kendine yiyecek bir şey bulamaz, giyemez, barınamazken, onların payına yiyecek ve giyeceğin en azı ve barınmanın en yetersizi düşer, —geri kalanımızın sağlaması gereken, eğitim ve sanatsal faaliyetler gibi sosyal faydalardan yararlanamadıklarını söylemeye gerek bile yoktur.

Bu işçiler, o veya bu şekilde, şartlarını iyileştirebilmek için güçlerini birleştirirler; ve bunu önce doğrudan eylem, daha sonra siyasi eylem ile yaparlar. Grange (Çiftlik), Çiftçiler Birliği, Kooperatif Dernekler, Kolonileşme Deneyleri, İşçi Şövalyeleri, İşçi Sendikaları, Dünya Sanayi İşçileri gibi örgütlerimiz var. Bunların hepsi ekonominin patronlarından biraz daha iyi ücret, biraz daha iyi şartlar, daha az çalışma saati elde etmek ya da tam tersine ücretin azaltılmasına, daha kötü şartlara, daha uzun çalışma saatine direnmek amacı ile örgütlendiler. Hiçbiri sosyal savaşın son çözümüne yeltenmedi ve Sanayi İşçileri dışında hiçkimse, sosyal bir savaş olduğunu fark etmedi, ki bu sosyal savaş, mevcut yasal-sosyal şartlar devam ettiği müddetçe kaçınılmazdır. Mülk kurumlarını buldukları gibi kabul ettiler. Ortalama istekleri olan sıradan insanlardan oluşuyorlardı ve kendilerine olası ve mantıklı gelen işleri üstleniyorlardı. Örgütlendiklerinde belirli bir siyasi hareket tarzını benimsemediler ancak ya pozitif ya da müdafaacı olarak, kendi girişimlerinin doğrudan eylemi için

işbirliği yaptılar.

Şüphesiz ki, tüm bu örgütlerin içinde, ani taleplerin ötesine bakan üyeler vardı ve hala da varlar. Bu üyeler, yürürlükteki güçlerin süregelen gelişiminin, yaşamın eninde sonunda boyun eğeceği şartlar getireceğini gördüler. Elbette buna itiraz edecekler, şiddetle tepki gösterecekler; çünkü bunu yapmaktan başka seçenekleri yok; ya yapacaklar ya da uysalca ölecekler; direnmeden ölmek yaşamın doğasında olmadığı için, ölüme boyun eğmeyecekler. Yirmi yıl önce Çiftçiler Birliği'nden, İşçi Şövalyeleri'den, Ticaret Sendikalarından bunu söyleyen insanlarla tanıştım. Amaçları, örgütlerinininkinden çok daha büyüktü; ama bu örgütler üyelerini oldukları gibi kabul etmek zorundaydılar, ve gerçekleştirilmesi mümkün gördükleri şeyler yapmaları için üyelerini ikna etmeye çalıştılar. Bunlar; daha iyi ücretler, daha iyi fiyatlar, daha tehlikesiz ve çok zorlu olmayan şartlar, daha az mesai saati gibi isteklerdi. Bu hareketlerin büyüme aşamasında, toprak işçileri kendi mücadelelerinin üretim ya da nakliye hizmetinde çalışanları ile aynı olmadığını göremediler; diğerleri de kendi hareketlerinin çiftçilerinki ile aynı olmadığını anlayamadı. Çok az insan bunun farkında. Toprağa, paraya ve makinalara el koyanlara karşı ortak bir mücadele olduğunu elbet öğrenecekler.

Ne yazık ki, çiftçilerin büyük örgütü, siyasi gücün peşinden aptalca koşarken kendilerini ziyan ettiler. Bazı eyaletlerde gücü ele geçirmede oldukça başarılıydılar ancak mahkemeler yasalarının anayasaya uygun olmadığını iddia ettiler. Tüm

siyasi fetihlerinin gömüldüğü bir çukur var. Esas programı, kendine ait tahıl ambarları kurmak ve ürünlerini orada saklamak, ürünü spekülâtörden kurtulana kadar piyasadan saklamak, işçi bulma kurumu kurmak idi. Bu karşılıklı yardım programı uygulanmış olsaydı, bir dereceye kadar, en azından bir müddet için, insanlığın nasıl banker ve simsar parazitlerinden kendisini kurtacağını gösteren bir temsil sağlanmış olurdu. Tabii ki, toprak ve paranın tekeli yıkan bir örnek insanların zihnini bu kadar kökten değiştirmeseydi, eninde sonunda yıkılırdı ama en azından ders veren büyük bir amaç hizmet ederdi. Böyleyken, “hilenin peşinden gitti” ve salt abesliğinden parçalara ayrılıp dağıldı.

İşçi Şövalyeleri, kıyaslamalı bir değersizliğe düştü. Bunun sebebi, sadece doğrudan eylemi kullanmayı başaramaması ya da siyasete karışması değildi, çabalarını etkili bir şekilde birleştiremeyen heterojen yani ayrışık bir işçi kitlesinden oluşmasıydı.

İşçi Şövalyelerinin gücü azalırken, İşçi Sendikaları, yavaş ama kararlı bir şekilde güçlenmeye devam etmektedir. Dalgalanmalar ve gerilemeler olduğu; büyük örgütlerin kurulduğu ve yine dağıldığı doğrudur. Ancak bütününe bakıldığında, İşçi Sendikaları büyüyen bir güçtür. Böyledir çünkü zayıf da olsalar, etkisiz de olsalar, belirli bölümlerdeki işçilerin, patronları ile doğrudan yüzleşmek ve istediklerini —şartların zorladığı gibi— elde etmek adına, güçlerini biraraya getirmeleri için bir araç olmuşlardır. Greve gitmek, kendi kendilerine yarattıkları doğal silahlarıdır. Patronun

korktuğu şey grevin doğrudan darbesidir. Korkusunun sebebi kazanamayacak olması değil işin aksayacak olmasıdır. Sıradan patron 'sınıf bilinci oyu'ndan çok çekinmez; bütün gün sosyalizmden ya da başka bir siyasi programdan bahsedebileceğiniz iş yerleri var ama sendikalaşma ile ilgili konuşmaya başladığınızda kovulabilir ya da çenenizi kapamanız için uyarılabilirsiniz. Neden? Patron, siyasi eylemin işçinin çamura bulandığı bir bataklık olduğunu bilecek kadar akıllı olduğundan, ya da siyasi sosyalizmin hızlıca orta sınıf hareketi olacağını anladığından da değil. Sosyalizmin çok kötü bir şey olduğuna inanır ama iyi bir uzak hedeftir! Ama iş yeri sendikalaşır, başına dert olacağını bilir. Elleri isyankar olacaktır, iş yerinin şartlarını düzeltmek için masrafa girecektir, hoşlanmadığı işçileri tutmaya devam etmek zorunda kalacaktır, ve grevin makinalarına ya da binasına zarar verilebileceğinin farkındadır.

Sık söylenen ve papağan gibi tekrar edilen bir şey var; patronlar "sınıf bilincine ulaşmıştır", sınıflarının çıkarları için birbirlerine destek olurlar, ve çıkarlarına zarar gelmesindense kişisel kayıplar vermeye hazırdırlar. Hiç de böyle değildir. İş adamlarının büyük bir kısmı işçilerin çoğunluğuna benzer; kendi bireysel kayıp ve kazançlarına sınıflarının kayıp ve kazancından daha çok önem verirler. Ve sendika tarafından tehdit edildiğinde, patronun gördüğü kendi kişisel zararıdır.

Büyüklüğü fark etmeksizin, bir grevin şiddet demek olduğunu artık herkes biliyor. Barış için ahlaki tercihi ne olursa olsun, kişi, grevin barışçıl olmayacağını bilir. Eğer telgraf

grevi ise, kablolar ve direkler kesilecek, aletleri bozmak için sahte grev kırıcılar kullanılacak demektir. Eğer un fabrikası grevi ise, grev kırıcılar dövülecek, pencereler kırılacak, ölçüler yanlış ayarlanacak, tonlarca malzeme ile birlikte makinalar tahrip edilecek demektir. Eğer maden grevi ise, raylar ve köprüler yıkılacak, madenler havaya uçurulacaktır. Konfeksiyon işçilerinin grevinde ise, nedeni anlaşılamayan bir yangın kesin çıkacaktır, pencereden taşlar atılacak belki de patronun kafasına bir tuğla parçası düşecektir. Eğer tramvay grevi ise, raylar sökülecek ya da çekçekli çöp kutuları, devrilmiş vagonlar ve çalıntı tahta perdelerle barikatlar kurulacaktır, düğmeler kapatılacak, arabalar yakılacaktır. Yol federasyonu grevi ise, "bozuk" makinalar, raydan çıkmış yük trenleri, istop etmiş trenler demektir. İnşaat sektörü grevi ise, dinamitle patlatılan yapılar demektir. Ve her zaman, her yerde, sürekli, grev kırıcılar ile greve katılanlar arasında, halk ile polis arasında kavgalar, dövüşler anlamına gelir.

Patronların tarafından bakıldığında ise, grev; projektörler, elektrikli teller, çitler, hücreler, detektifler, provokatif ajanlar, adam kaçıрма ve sürme, ve doğrudan koruma için akıllarına gelebilen her araç gereç, polis, askeriye ve federal askerlerden yardım isteme anlamına gelir.

Bunu herkes bilir; sendika yetkilileri örgütlerinin yasalara saygılı, barışçıl olduğunu söylediğinde gülerler, çünkü yalan söylediklerini bilirler. Hem gizli hem de açıktan, şiddete başvurulduğunu bilirler; mücadeleden vazgeçmeden, grev yapanların bir şey yapamayacaklarını bilirler. Kendilerinin

yaratmadığı ancak şartların zorladığı durumun zorlu mantığı ile insanların böyle şeyler yaptığını bilirler. Ya yaşam mücadelelerinde başarılı olacaklar ya da Darülaceze’de, sokakta, ya da nehir balçığında ölümün yakalarına yapışacağı fakirliğin dipsiz kuyusuna düşecekler. Bu işçilerin karşılaşacağı korkunç alternatif; yaralı köpeğe yardım eden, ya da eve yavru kedi getiren, karıncayı ezmek için adımını değiştiren en iyi niyetli insanı arkadaşına karşı şiddete iten şeydir. Kazanacaklarsa tek yolun bu olduğunu öğrenmişlerdir.

Bence bir insanın yapabileceği ya da söyleyebileceği en saçma, en alakasız şey, yardım ya da destek için yanına gelen grevciye “Hakkınızı sandıkta arayın!” demektir, hem de en yakın seçime, altı ay, bir yıl hatta iki yıl varken.

Ne yazık ki, sendika mücadelesinde şiddetin nasıl kullanılacağını en iyi bilen insanlar, öne çıkıp şunları diyemez: “Böyle bir günde, böyle bir yerde, böyle bir hareket gerçekleşmiş, ve sonuç olarak böyle uzlaşmış, patron böyle taviz vermiştir.” Bunu yapmak özgürlüklerini ve mücadeleye devam etme güçlerini tehlikeye atar. Bu yüzden az bilenler gevezelik ederken, en iyisini bilenler sessiz kalmak gerektiğini söylerler. Çeneler değil olaylar duruşlarını netleştirir.

Ve bu son birkaç haftadır bol bol gevezelik yapıldı. Konuşmacılar ve yazarlar, sanıyorum ki, yalnızca siyasi eylemin işçilerin savaşını kazanabileceğine açıkça ikna olmuşlar ve “doğrudan eylemi” kötülüğün faili olarak adlandırarak alenen suçlamışlardır. Oscar Ameringer, Şikago’da gerçekleşen

bir mitingte yaptığı konuşmada, 1886 yılında gerçekleşen Haymarket saldırısında bombalama olmasaydı eylemin başarılı olabileceğini iddia ederek, sekiz saat hareketinin yirmi beş yıla mal olduğunu söyledi. Bu çok büyük bir hata. İleri bir hamlenin ya da bir tepkinin etkisini, kimse yıllarla ya da aylarla ölçemez. Kimse sekiz saat hareketinin yirmi beş yıl önce kazanabileceğini kanıtlayamaz. Günde sekiz saat çalışma kanununun 1871 yılında Illinois kanunnamesine girdiğini ama laftan ibaret olduğunu biliyoruz. Doğrudan eylemcilerin bunu kazanabileceği kanıtlanamaz ama Haymarket bombalı saldırısından daha etkili faktörlerin hareket aleyhine işlediği gösterilebilir. Diğer yandan, bombanın tepkisel etkisi gerçekten bu kadar güçlü olsaydı, Şikago'daki çalışma ve sendika şartlarının böyle olayların yaşanmadığı şehirlerden daha kötü olmasını beklerdik. Tam tersine, Şikago'daki genel çalışma şartları diğer büyük şehirlerin çoğundan daha iyidir, ve sendikaların gücü San Francisco dışındaki Amerikan şehirlerinden daha gelişmiştir. Bu yüzden Haymarket bombalamasının etkisi ile ilgili bir çıkarım yapacaksak, bu gerçekleri de aklımızda tutmalıyız. Kişisel olarak bu olayın işçi hareketinde çok büyük bir etkisi olduğunu düşünmüyorum.

Şiddet ile ilgili şu an duyulan kızgınlık aynı olacak. Temelde hiçbir şey değişmedi. İki adam yaptıklarından dolayı hapse atıldı (yirmi dört yıl önce yapmadıkları şeyler yüzünden asılmışlardı). Ancak yaşamın güçleri ekonomik zincirlerine karşı isyan etmeye devam edecekler. Zincirler kırılana kadar bu isyanda geri çekilme olmayacak.

Peki zincirler nasıl kırılacak?

Siyasi eylemcilere göre bu, yalnızca işçi sınıfının seçimlerdeki hareketi ile; ormanlara, madenlere, çiftliklere, su yollarına, fabrikalara ve imalathanelere ve askeri güce hükmedenlerin egemenliklerini halka devretmeleri için oy vermeleri ile gerçekleşir.

Peki bu sırada ne yapılacak?

Bu sırada, barışçıl ol, çalış, yasalara uy, sabırlı ve kanaatkar ol! Tıpkı, Madero'nun Meksikalı ameleleri Wall Street'e sattıktan sonra dediği gibi. Bazılarınızın oy hakkı elinden alınsa da, buna karşı çıkmayın, çünkü bu "birliği geriletebilir."

Siyasi eylem ile başarılan şeyler de olduğunu belirtmiştik, —bunun illa işçi sınıfı hareketi ile ilgisi olması gerekmez. Ancak, başarılan şeylerin kötü tarafından karşılanandan çok daha fazla olduğuna ikna oldum; tıpkı doğrudan eylemden kaynaklanan kötülükler olsa da, iyilik tarafından karşılanandan daha fazla olduklarına ikna olduğum gibi.

Özünde işçilere fayda sağlamak niyeti ile şekillendirilen yasaların neredeyse tümü, işçiler riayeti örgütleri aracılığıyla doğrudan kabul ettirmedikleri müddetçe, ya düşmanlarının elinde bir silaha dönüşmüş ya da hükmü kalmamıştır. Yani eninde sonunda güvenilecek olan yine doğrudan eylemdir.

Bir yasanın katrana bulanmasına örnek olarak, genel olarak halka, hususi olarak da işçi sınıfına fayda sağlaması gereken tekelcilik karşıtı yasaya bir göz atın.

Ancak dolaylı eyleme bel bağlamanın zararı, daha büyük sonuçlara gebe dir. Esas kötülük, girişimi ortadan kaldırması, bireyin asi ruhunu bastırması, insanlara kendi başlarına yapmaları gereken şeyi başkalarından beklemeyi öğretmesidir; çoğunluk sağlanana kadar miskinliği biriktirir, daha sonra, çoğunluğun acayip sihri ile bu miskinliğin enerjiye dönüşmesi gerekmektedir. Birey olarak kendi kendilerine tepki gösterme alışkanlığını yitiren, çoğunluğun sağlanmasını beklerken her türlü haksızlığa boyun eğen insanlar, paketleme süreci tarafından tahrip gücü yüksek patlayıcılara dönüşmektedirler!

Yaşam kaynaklarının, dünyanın tüm doğal zenginliklerinin ve kooperatif üretim için gerekli olan araç gereçlerin herkesin ulaşabilmesi fikrine kesinlikle katılıyorum. Sendikalaşmanın genişlemesi ve amaçlarını derinleştirmesi gerektiğine, yoksa suyun dibini boylayacağına inanıyorum; ve eminim ki durumun mantığı bunu onlara zorla adım adım yaşatacaktır. İşçilerin sorununun, grev kırıcıları döverek çözülmeyeceğini öğrenmeleri gerekir. Üyeliklerini yüksek giriş ücretleri ile sınırlama politikaları ve diğer koşullar grev kırıcıların oluşmasına neden olduğunu bilmeliler. Büyüme rotasının, üyelerini arttırmalarını sağlayacak yüksek ücretler ve az saatler hattından geçmediğini öğrenmeliler. Savaş kazanmak istiyorlarsa, tüm müttefik işçilerin birlikte ve çabuk

(patronlara fark ettirmeden) hareket etmeleri gerektiğini ve özgürlüklerini korumaları gerektiğini öğrenmeliler. Ve son olarak eksiksiz bir örgüte sahip olduklarında bile her şey için —sadece ücret, ufak iyileştirmeler için değil, dünyanın tüm doğal zenginliği için grev yapmadıkları müddetçe, kalıcı olarak bir şey kazanamayacaklarını bilmeliler. Ve her şeyin doğrudan kamulaştırılmasına yönelmeliler!

Güçlerinin oy kullanma yetileri değil, üretimi durdurma yetileri olduğunu öğrenmeliler. Ücretli çalışanların seçmenlerin çoğunluğunu oluşturduklarını varsaymak çok büyük bir yanlış. Ücretli çalışanlar bugün burada yarın orada, ve bu durum çoğunun oy kullanmasını engelliyor; bu ülkede yaşayan büyük bir kesim, oy kullanma hakkı olmayan yabancılar. Bunun en açık kanıtı, sosyalist liderlerin bunun böyle olduğunu bilmeleri, ticari sınıfın, küçük yatırımcının desteğini kazanmak için her noktada propagandalarından taviz vermeleridir. Wall Street'in senet müşterileri, muhabirlere, Los Angeles senetlerini kapitalist bir yönetimden almaya hazır oldukları kadar sosyalist bir yönetimden de alabileceklerine dair teminat verdiklerini; mevcut Milwaukee yönetiminin küçük yatırımcıya bir lütuf olduğunu; bu şehirdeki okuyucularının alış veriş yapmak için büyük departmanlı mağazalara gitmeleri gerekmediğine dair ikna edildiklerini, —Milwaukee caddesindeki filanca dükkanın da "büyük ticaret kurumu" kadar bizi tatmin edeceği sözü verildiği kampanya gazetelerinde belirtilmekteydi. Kısacası, sosyalist ekonominin parçalara ayrılmalı dediği orta sınıfın desteğini kazanmak ve hayatta kalabilmek için

çaresizce çabalyorlar, çünkü onlar olmadan çoğunluğu sağlayamayacaklarını biliyorlar.

Politikacıları dürüst kalsalar bile, işçi sınıfı partisinin tek yapabileceği millet meclislerinde güçlü bir grup oluşturmaktır, böylece, oyunu o tarafla ya da diğer tarafla birleştirerek geçici siyasi ya da ekonomik çareler kazanılabilir.

Ancak işçi sınıfının yapabileceği şey, sağlam bir örgüte dönüştükten sonra tüm işi aniden sonlandırarak, haiz sınıflara, tüm sosyal yapının kendilerine dayandığını; işçinin faaliyeti olmazsa diğerlerinin sahip olduklarının değersiz olduğunu; protestoların, grevlerin, mülkiyet sistemi içinde var olduğunu, ve her şey ortadan kaldırılana kadar sürekli olarak tekrarlanacağını göstermektir.

"Ama askeri güç," der siyasi eylemci; "siyasi gücü ele geçirmeliyiz, yoksa ordu bize karşı kullanılacak!"

Gerçek bir Genel Greve karşı, ordu hiçbir şey yapamaz. Ah, ama doğru, eğer iktidarda sosyalist Briand varsa, işçileri "halk yetkilileri" ilan edip, kendi kendilerine karşı hizmet etmelerini sağlamaya çalışabilir! Ancak hareketsiz bir çalışan kitlenin sağlam duvarına karşı, Briand bile kırılacaktır.

Bu sırada, bu uluslararası uyanma gerçekleşene kadar, hayatı ve gerekliliklerini anlamayan iyi niyetli insanların gösterebileceği histeriye rağmen; ürkek liderlerin titreyişlerine rağmen; politikacıların durumdan sağlayacakları çıkara

rağmen savaş devam edecektir. Devam edecektir çünkü Yaşam yaşamak için haykırır, ve Mülkiyet onun yaşama özgürlüğünü reddeder ve Yaşam boyun eğmeyecektir.

Eğmemelidir.

Kendi kendini özgürleştiren İnsanlık, Swinburne'ın İnsan İlahisini söyleyebilene kadar savaş devam edecektir.

“En yüksek İnsana hamd olsun
Çünkü O, Cisimlerin efendisidir.”

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ, BAŞKALARININ DUYMAK İSTEMEDİKLERİNİ SÖYLEME ÖZGÜRLÜĞÜ ANLAMINA GELMİYORSA HIÇBİR ŞEY İFADE ETMEZ.

ANARŞİZM, BEDEN İÇİN OLDUĞU KADAR RUH İÇİN DE ÖZGÜRLÜK DEMEKTİR.

TÜM SİYASİ HAREKETİN TEMELİ BASKI OLDUĞU İÇİN; DEVLET İYİ ŞEYLER YAPSA DA, GÜCÜ TAMAMLANSIN DİYE, ENİNDE SONUNDA COPA, SİLAHA, HAPİSHANEYE BAŞVURUR.

BENCE, DOĞRUDAN EYLEM İFADESİNİN ŞU AN YANLIŞ YORUMLANMASININ SEBEBİ; MCNAMARALAR'IN SUÇLU BULUNDUĞU DÖNEMDE, LOS ANGELES'TAKİ BAZI GAZETECİLERİN TABİRİ YANLIŞ ANLAMASI, HATTÂ KASTEN YANLIŞ BEYAN ETMESİ VE İNSANLARIN ZİHNİNDE "CAN VE MALA ZORLA SALDIRI" GİBİ BİR ANLAM UYANDIRMASIDIR. BU GAZETECİLER YA ÇOK CAHİL YA DA ÇOK HAYSİYETSİZDİLER; ANCAK BU SAYEDE DOĞRUDAN EYLEM PEK ÇOK İNSANDA MERAK UYANDIRDI.

YAŞAM YAŞAMAK İÇİN HAYKIRIR, VE MÜLKİYET ONUN YAŞAMA ÖZGÜRLÜĞÜNÜ REDDEDER VE YAŞAM BOYUN EĞMEYECEKTİR. EĞMEMELİDİR.

"VOLTAİRINE DE CLEYRE; ŞİİRSEL İSYANCI, ÖZGÜRLÜK AŞIĞI SANATÇI, AMERİKA'NIN EN BÜYÜK ANARŞİST KADINIDIR..." -EMMA GOLDMAN

7,00 TL

